

Kommunstyrelsen

Plats och tid	Kommunhuset, lokal Olofström	2019-04-09	14:00-16:50
Beslutande	(S) Sara Rudolfsson (S) Kjell-Åke Karlsson (S) Karmen Björkman (S) Annika Sjöstedt (S) Molham Alshooykh (V) Annika Lande (KD) Klavs Wix Nielsen (C) Rolf Jönsson (C) Andreas Brovall ersätter Malin Åman (M) Patrik Krupa (SD) Max Nielsen (SD) Tommy Holmgren (SD) Eva Sepsei ersätter Linda Röman		
Övriga deltagande	Irene Robertsson, kommunchef Anna-Karin Johansen, sekreterare Pirjo Veteli (S) Christer Viden (S) Timmy Sulasalmi (V) Torsten Cairenius (M) § 75-76 Camilla Munther, Ingela Colleen, Kate Olsson socialförv. § 77 Fredrik Anderberg, Kent Lindh, Lorri Mortensen Mates § 78 Anders Nylander, Joanna Holden		
Utses att justera	Karmen Björkman (S)		Paragraf 74-93
Justeringsplats och tid	Kommunledningskontoret	2019-04-30	
Sekreterare Anna-Karin Johansen		
Ordförande Sara Rudolfsson		
Justerande Karmen Björkman		

ANSLAGSBEVIS

Justerat protokoll finns på kommunledningsförvaltningen och har tillkännagivits på kommunens anslagstavla.

Beslutsinstans Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum 2019-04-09

Datum för anslags
uppsättande 2019-04-30Datum för anslags
nedtagande 2019-05-22

Underskrift Anna-Karin Johansen.....

Kommunstyrelsen

KS § 82/2019

KS 2019/486

§ 82 Svar på remiss - "Översyn av kostnadsutjämningen för kommuner och landsting (SOU 2018:74)"Kommunstyrelsens beslut:

Remissen besvaras i enlighet med förslaget.

Sammanfattning

Regeringen har tillsatt en utredning över dagens kostnadsutjämningsystem där utredningen kallas "Lite mer lika". Samtliga kommuner och regioner är remiss-instanser i detta. Vårt svar ska vara Finansdepartementet tillhanda senast 17/5.

Skulle förslaget i sin helhet gå igenom så skulle det betyda en förstärkning av den kommunala budgeten med 1.499 kr/invånare. Av detta avser dock 217 kr/invånare som redan tillgodoräknats oss vid hänsyn till förändring av kostnadsutjämningen vid den skatteväxling som gjordes när landstinget (regionen) övertog ansvaret för kollektivtrafiken. Netto innebär det alltså en minskad kostnadsutjämningsavgift med drygt 17 mkr. Bedömningen är dock att förslaget tidigast kan vara genomfört 2021 vilket även det är osannolikt att det ska hinnas med.

Yttrande/Bedömning/Förslag

- Avsnitt 2.1 Systemet för kommunalekonomisk utjämning

Förslag: Syftet med kostnadsutjämningsystemet är att utjämna för sådana skillnader i kostnadstryck mellan kommuner och landsting som beror på skillnader i demografi, gles bebyggelse och andra strukturella förhållanden. Systemet ska skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar för alla kommuner och landsting att kunna tillhandahålla sina invånare service oberoende av skattekraft och opåverkbara strukturella kostnader. Detta innebär att alla kommuner och landsting ska kunna erbjuda en verksamhet på en genomsnittlig kostnadsnivå – givetstrukturella förhållanden i respektive kommun/landsting – utan att skillnaden i skattesats blir alltför stor.

Svar: Olofströms kommun tillstyrker uppfattningen att utjämna för strukturella opåverkbara skillnader i förutsättningarna att driva kommunal verksamhet.

- Avsnitt 3.2.2 Följsamhet till grundläggande principer för utjämning

Förslag: Kostnadsutjämningen ska

1. avse obligatorisk verksamhet inom vilken det finns
2. strukturellt betingade kostnadsskillnader av
3. ekonomisk betydelse,
4. kunna beskrivas på ett sätt som är begripligt,
5. inte vara möjlig att påverka och inte påverka lokala beslut
6. präglas av beständighet över tid samt

Kommunstyrelsen

7. baseras på aktuella och tillförlitliga data.

Svar: Olofströms kommun tillstyrker principerna för kostnadsutjämningsen. För att systemet ska vara uppdaterat ställer vi oss positiva till att kostnadsutjämningsen baseras på nationell statistik som går att uppdatera årligen. I dagens system finns ett flertal föråldrade parametrar och även parametrar som inte bygger på nationell statistik vilket minskar legitimiteten och aktualiteten för systemet.

- 7.6.3 Kritik mot påverkbarhet och osäkra underlag för modellen

Förslag: Den nuvarande IFO-modellen har kritiserats av bland annat SKL och av enskilda kommuner. SKL har pekat på att variabeln Andel arbetslösa utan ersättning är instabil i den mening att oförklarliga förändringar uppstått mellan vissa år. I kommunernas svar i den enkät som utredningen skickat ut framkommer också kritik mot att variablerna Andel arbetslösa utan ersättning och Andel av befolkningen med ekonomiskt bistånd i mer än 6 månader ingår i IFO-modellen. Kritiken handlar om att dessa variabler minskar incitamentet för kommunerna att förbättra möjligheterna till egenförsörjning med arbetsinkomster och att variabeln Andel av befolkningen med ekonomiskt bistånd i mer än 6 månader är påverkbar.

Mot denna bakgrund har jag haft ambitionen att omarbete IFOmodellen där ovannämnda två variabler ersätts med andra förklarande variabler som bättre speglar strukturella förutsättningar för kommunernas individ- och familjeomsorg.

Svar: Olofströms kommun tillstyrker att parametrarna Andel arbetslösa utan ersättning och Andel av befolkningen med ekonomiskt bistånd i mer än 6 månader utgår ur IFO-modellen utifrån att det är påverkansbart och minskar kommunernas incitament att få ut människor i egenförsörjning.

- Avsnitt 7.6.4 Andel barn och ungdomar som lever i ekonomiskt utsatta hushåll

Förslag: Ekonomiskt utsatta hushåll definieras som hushåll som har låg inkomstandard eller mottaget ekonomiskt bistånd.

Svar: Olofströms kommun avstyrker kraftigt att parameteren mottar ekonomiskt bistånd blir kvar i IFO-modellen men nu som del av definitionen på barnfattigdom (Andel barn och ungdomar som lever i ekonomiskt utsatta hushåll). Enligt SKL baseras barnfattigdomsvariabeln till 55% på föräldrars försörjningsstöd. Som nämns i punkten 7.6.3 i remissen så har parameteren fått kritik för att den minskar incitamenten för kommunerna att förbättra möjligheterna till egenförsörjning med arbetsinkomster och att den är påverkbar. De argumenten blir inte mindre relevanta för att de istället ingår som del i den nya parameteren barnfattigdom. Vi föreslår att den delen av IFO-parameteren utgår.

- Avsnitt 7.6.4 Tillägg för löner

Förslag: En komponent för utjämnning av skillnader i lönekostnader läggs in i IFO-modellen.

Svar: Olofströms kommun avstyrker att tillägg för löner ska ingå i någon delmodell och heller inte finnas kvar såsom idag. Anledningen är att vi inte ser att

Kommunstyrelsen

det går att avgöra hur stor del av löneskillnaderna som är strukturellt betingade och vad som är ambitionsrelaterat.

Beredning:

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Delges:

Finansdepartementet

Ekonomichefen